

KINDLUSTUSSELTS „EESTI“ AJAKIRI

Nr. 4

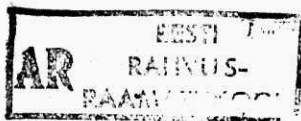
Tartus, septembrikuul 1930. a.

II aastak.

Rahvusvaheliste suurpäevade järele.

IX rahvusvaheline aktuaaride kongress Stokholmis lõppes tulemusterikkalt. Igast ilmakaarest oli rohkel arvul kokku tulnud selle ala esindajaid, kelle hulka meiegi kuulume, et ühiselt läbiharutada põnevamaid küsimusi. Kuulsime nii head kui ka halba: kaebeid üldise majandusliku kriisi üle, raskusi sõjast hävitatud elukindlustusala uuesti ülesehitamise alal ning sellele vastukaaluks ülevaateid elukindlustuse haruldaselt jõudsast edust mõnedes maades; teateid otse suur-saavutistest sellel alal jne. Ettekanded pakkusid nii mõnegi uue idee, mida meie arenev elukindlustusala võib enda eduks ära kasutada. Säärasel rahvusvahelisel kongressil selgub õieti kujukalt see suur ja mõjuv osa, mida elukindlustus mängib kultuurrahvaste peres. Hoolitsemine perekonna saatuse eest ja kokkuhoiu teostamine majapidamises — need on kaks esmajärgulist ülesannet, mida täidab elukindlustus. Mitte anda end juhuse mängukanniks, vaid ühisel jõul vastu astuda selle mõjudele — see on elukindlustuse sisu. Elukindlustus on see ga ala, mille järele inimkonna tarve on suur, kuid millisest tarbest on inimkond ise vähe teadlik, tähendas kongressil vana ungari kindlustusmees prof. Altenburger. Ning et sel vanal, üle 40 a. oma alal töötanud teadusemehel on tuline õigus, selles võib igapäev tegeliku töö juures veenduda. Palju vaeva ja selgitustööd nõuab näiteks iga kindlustuslepingu sõlmimine, ning on küsitav, kuivõrt teadlikud on paljud poliisiomanikudki elukindlustuse tähtsuses. Vähemalt tõendavad seda sagedasti tekkivad kahtlused ja isegi lepingust loobumised poliisiomanikkude keskel, kellele mõni arusaamatuse või ka pahatahtluse tõttu elukindlustuse maha laitnud. Iga poliisi järele väljamakstav summa kas varajase surma või üleelamise puhul, samuti lastele õpperahaks või kaasavaraks, teeb teisest küljest kõige uskmatumalegi selgeks elukindlustuse tähtsuse. Ei saa aga rahulduda ainuüksi väljamaksudega üksikutele, vaid kindlustuse hüvedest peavad osa saama hulgad. Alles siis pääseb selle ala jõud täiel määral mõjule. Õpetada hulkasid aru saama elukindlustuse tarbest ja neile kättesaadavaks teha selle mõjuvat kaitset — selles peitubki meie kui kindlustusmeeste otsekohene ülesanne. Olgu meile julgustuseks selle tänuväärt ülesande täitmisel teadmine, et sellesama sihi saavutamiseks sammuvad meiega kõik kultuurrahvad kaasa.

IX. rahvusvaheline aktuaaride kongress

Stokholmis 16.—20. juunini s. a.

Ruumikas Stokholmi kontserdimaja saal ühes rõdudega oli avamispäeval pea viimse kohani täidetud kongressi liikmetega ja nende saatjatega. Üldse oli ilmu-

— Jaapanist, kes teel kongressile viibinud ligi 40 päeva.

Kokku oli esindatud 27 riiki, kelle lippudega oli kontserdimaja ehitud. Ka eesti lipp lehvib kong-

Rootsi kroonprints
aktuaaride kongressi auesimees.

nud pea igast ilmakaarest ümarguselt 500 esindajat ja 250 kongressi liikmeid saatvat daami. Haruldasemate osavõtjate hulka kuulusid rahvusriides India esindaja dr. Samarao Kabboor ja saadikud tõusva päikese maalt

ressimaja esiküljel, samuti võis seda siin ja seal linna suurematel majadel näha. Poolakad olid ilmunud oma laeva „Gdyniaga“, mis kogu kongressi aja seisis sadamas ja oli neile korteriks.

Kongressi aupresidendiks oli

Rootsi kroonprints, kes avamisel pidas ingliskeelse tervituskõne. Abipresidentideks olid esindatud riikide valitsuste esindajad.

Mitte üksi pidulik avamiskoosolek, vaid ka kõik järgnevad töökoosolekud leidsid rohket osavõttu. Sõnavõtjaid oli pea alati nii palju, et kõne aega tuli piirata väheste minutitega. Palju osavõtjaid, palju küsimusi ning veel rohkem mitmesuguseid seisukohtasid, — sellega ongi seletatav rohke sõnavõtjate arv. Kongressi keelteks olid inglise, prantsuse ja saksa keeled.

Peab au andma rootslaste leidlikkusele ja korraldusvõimele kongressi eeltööde tegemisel ja kongressi haruldaselt õnnestunud kujul läbiviimisel.

Korterid kongressi liikmetele olid juba varakult ette tellitud, ilma milleta tänavu suvel Stokholmis, kus näituse tõttu eriti palju külastajaid, raske oleks korterit leida.

Kontserdimajas oli avatud informatsiooni- ja reisibürood, samuti post ja telegraaf kongressi liikmete jaoks. Iga kongressi liikme jaoks oli informatsioonibüroos ülesseatud eripostkast, kuhu asetati iga osavõtja jaoks määratud materjalid ja korrespondents. Ning neid materjalisid andis iga päev päris tassida. Kongressi enda väljaanded, Stokholmi juht, ülevaated Rootsi üle, mitmesuguste maade, ühingute ja seltside väljaanded kindlustusse puutuvates küsimustes, — neist kokku saab moodustada päris väikese raamatukogu.

Kongressi töö kõrval oskasid rootslased pakkuda suurejoonelisi seltskondlikke lõbustusi, mis võttis sääraselt suurelt rahvusvaheliselt nõupidamiselt tavalise kuivuse ning võimaldas osavõtjatele igasugustest maadest hõlpsa omavahelise tutvumise ja sidemete loomise. Üks prantsuse rahvusest hispaania seltsi esitaja näis tänu oma ülekeevale temperamentile ja suure arvu keelte oskusele tutvunevat vist küll kõigi osavõtjatega kuni viimseni.

Pea igal õhtul oli korraldatud midagi. Nii esimesel päeval tervitusõhtu restoran „Berns Salonger'is“. Teisel päeval võttis Rootsi kuningas kuninglikus lossis vastu kõiki kongressi liikmeid. Peale Tema Majesteedi enda viibisid vastuvõtul veel kroonprints abikaasaga ja printsess Ingrid. Kongressi liikmed viidi läbi uhkete gobeläänidega kaunistatud tubaderea, kus avanes suurepärase vaade linnale ning olid rikkalikult kaetud puhvetid.

Eriti kõrgele tõusis tuju Stokholmi linnavolikogu poolt kongressi auks korraldatud banketil suurepärares linnavalitsuse hoones sinises ja kuldses saalides.

Kongressi korraldava toimkonna poolt korraldati veel näituse vaatamine, väljasõit skääridesse, õhtu varietee-teatris ning lahkumis-bankett „Grand Hotel Royal'is“, mis kõik rohke osavõtu juures suurepäraselt õnnestusid.

Lisaks kõigele kestis kogu kongressi ajal ilus ilm ning valitses palavus, millist Stokholmi lehtede teatel seal viimase 50 a. jooksul pole nähtud.

Järgmine kongress otsustati pidada Kaanadas. Nagu teada, korraldatakse aktuaaride kongressid iga üle 3 aasta.

Pärast kongressi õnnestus meil „Eesti“ esindajatel külastada

veel paari rootsi kindlustusseltsi ning tutvuda lühidalt rootsi kindlustusoludega.

Võtsime kaasa kongressilt, Rootsi maast ja rahvast kõige paremad muljed.

Mida arutati Stokholmi kongressil.

Kongressi töökava puudutas praegusaja tähtsamaid ja põnevamaid küsimusi elukindlustusalal, nagu dividendi, kasust osavõtuta kindlustuste, otstarbekohase kindlustusviisi valiku, haigus- ja pensioonkindlustus ning tuberkuloosriisikote küsimus ja riisikoprobleem. Ülaltähendatud küsimuste üle oli kongressile esitatud üle 100 autori poolt väärtuslikke ja kõrge teadusliku tasapinnaga töid.

Kuigi neis töödes ja pärastistel vaidlustel kalduti teaduslikesse ja tehnilistesse peensustesse, katsun siiski anda olulistest küsimustest lühikese ülevaate.

DIVIDENDIKÜSIMUS.

Meie teame, et elukindlustusdividend on sõltuv kapitalide hoiuprotsendist, suremusest ja valitsemiskulude kokkuhoiust (vaata „Eesti Kindlustus“ 1930. a. nr. 1 lhk. 8). Need kasutegurid võivad muutuda elukindlustuslepingu pikaajalise kestvuse vältel, ja kongressil seati üles küsimus, kuidas oleks kõige otstarbekohasem kohandada kasujagamist vastavalt ülaltähendatud kasutegurite muutusele ja missugune

oleks ühtlasi kõige otstarbekohasem kasujagamisviis.

On silmatorkav, et selles küsimuses kongressil väljendatud seisukohad on lähedas seoses üksikutel maadel valitsevate ajalooliste, majanduslike, sotsiaalsete ja poliitiliste olukordadega, mille tõttu väljendati ka sageli üksteisega diametraalselt vastuseisvaid seisukohti, milledest eriti allakriipsutada tuleks dr. Nevanlinna (Soome) ja dr. Höckneri (Saksa) omi.

Dr. Nevanlinna väidab järgmist: Ei ole üldiselt maksvat, objektivset õiglast lahendust dividendiküsimusele, s. o. ei ole n. n. absoluutset dividendisüsteemi, sest üksikutel maadel valitsevad väga erinevad majanduslikud ja sotsiaalsed olukorrad, mida paratamatult tuleb arvestada dividendisüsteemi loomisel. Sellega kriipsutab dr. N. eriti alla praktilist seisukohta, kuna teaduslik käsitus on tema arvates vähema tähtsusega ja ainult tehniline abinõu. Ühtlasi leiab dr. Nevanlinna, et raske on ära määrata, mis on täiesti „õiglane“ dividendisüsteem. Säärast süsteemi on tegevalikult võimata läbi viia. Küll on

aga võimalik, silmas pidades praktilisust ja otstarbekohasust, seda teatavas ligilähenduses saavutada. Otstarbekohane kasujagamine peab olema nõnda korraldatud, et see seltsi julgeolekut ei ähvarda, kergendab kindlustuste jõushoidmist (kasvav dividend) ja on võimalikult väikse töövaevaga läbiviidav. Eriti väidab dr. Nevanlinna, et dividendi

ohuta. Kahtlemata aja jooksul publikum kingib oma tähelepanu ainult nendele seltsidele, kes eriti dividendi jagamisel pakuvad kõige vähem halbu üllatusi.

Viimast seisukohta väljendab veel terve rida teisi kindlustustegelasi. Näiteks kirjutab kongressile esitatud töödes dr. Adler (Šveits), et Šveitsis üksikud seltsid võisteldes üles seadsid n. n.

Stokholmi kontserdi maja,
kus peeti aktuaaride kongress.

kõrguse määramisel ei tohi enast meelitada lasta momendil valitsevatest soodsatest majanduslikest olukordadest (kõrge hoiuprotsent) ja juba ette ära määrata kõrgeid dividendimääre, mida olukordade muutumisel tuleks paratamatult alandada. Kuigi säärast ülisoodsatele olukordadele rajatud süsteemi teoreetiliselt on võimalik luua, siiski ei ole see aga praktiliselt kaugeltki ilma häda-

elukindlustuse netto kulude kalkulatsioon, s. o. arvestusi, kui palju iga kindlustus, arvesse võttes dividendi, terve kindlustuse vältel maksma tuleks. Võistlusel pakuti võimalikult kõrgeid dividende. Selle tulemuseks oli, et publikumil kujunes vale arusaamine dividendi iseloomust. Trükitud dividendi lubadused tekitasid arvamist, nagu oleks tähendatud dividendi määrad tõe-

liselt garanteeritud. Et aga lubadusi ei peetud, siis pettusid kindlustusevõtjad. Silmas pidades seda, keelati Šveitsis kindlustuskomitee poolt sellised kalkulasioonid. See keeld on ka veel praegu maksev.

Dr. Nevanlinna väited, nagu ei kuuluks dividendiküsimus üldse teadusliku käsitluse alla ja nagu ei oleks küllalt otstarbekohast dividendisüsteemi, tekitasid elavaid vastuvaidlusi.

Dr. Höckner, tunnustatumaid autoriteete kindlustusalal, väidab, et on tarvilik ülejääkide tekkimist teaduslikult uurida ja kontrollida. Et säärane kontroll on võimalik, näitab ameeriklaste n. n. kontributsiooniplaani ehk loomuliku dividendi süsteemi rakendamise võimalus. (Vaata „Eesti Kindlustus“ nr. 1, 1930. a., lk. 8). Kahtlemata ei saa siin aga kuidagi mööduda teaduslikest kindlustustehnilistest printsiipidest.

Dr. Höckner on loomuliku dividendi süsteemi (kasu jagamine sünnib vastavalt kasu algallikatele) tulisem pooldaja. See süsteem on Ameerikas läbi lõõnud ja isegi seaduslikult ette kirjutatud, samuti on ta Inglismaal aluseks ja juhtnööriks teistele dividendi süsteemidele. Dr. Höckneri põhjanevates töödes on dividendi jagamine selle süsteemi järele küllalt otstarbekohase ja õiglase lahenduse leidnud. Ka terve rida teisi autoreid pooldasid kongressile esitatud töödes dividendi jagamist selle süsteemi põhimõtetel. Seda süsteemi on võimalik teataval määral lihtsus-

tada, millega langeks ära ainuke vastuväide, nagu oleks see süsteem liiga keeruline ja seda oleks raske selgitada akvisitsioontegevuses.

Teine kongressi peateem oli:

Kas on võimalik kasust osavõtuta kindlustusi sarnasel viisil korraldada, et see kindlustatule sama kasulikuks või veel kasulikumaks osutuks, kui kasust osavõtuga kindlustused?

Vaatleme kõigepealt tegelikku suhet kasust osavõtuga ja osavõtuta kindlustuste vahel üksikutes riikides:

R i i k	Aasta	Kasust osavõtuta kindlustuste prots. tervest koosseisust
Ungari	1929	100
Itaalia	1928	100
Rumeenia	1928	100
Austria	1929	ligi 100
Hollandi	1929	ligi 100
Prantsusmaa	1928	73,5
Poola	1928	54,1
Inglismaa	1927	27,5
Ameerika U. S. A.	1928	25
Kaanada	1928	13,7
Rootsi	1929	1,7
Daani, Soome	1929	0
Saksamaa, Norra		

Ülaltähendatud tabelist on näha, et õige mitmetes maades on kasust osavõtuta kindlustused ülekaalus. Kongressil väljendati seisukohti kasust osavõtuta kindlustuse poolt ja vastu. Kaaluvam asjaolu, mida tuuakse kasust osavõtuta kindlustuste kasuks, on see, et madalam preemia võimaldab kindlustada kõr-

gema summa eest ja sellega kindlustus kõige paremini oma otsarvet täidab. Peale selle on preemia kindla suurusega ja kindlustatav teab juba kindlustuslepingu sõlmimisest peale täpsalt oma kohustusi kindlustusseltsi vastu. Ka kindlustusseltsil on teatavad kasud. Valitsemiskulud, mis seotud dividendi arvestustega, kaovad ja töö muutub lihtsamaks. Kasust osavõtuta kindlustuste tegelikul läbiviimisel tekitab aga raskused. Kõigepealt peab preemia kalkultatsioon vastama võimalikult tõelistele oludele tulevikus. See on aga äärmiselt raske.

Näiteks on vaevalt võimalik ette näha, missuguseks kujuneb suremus tulevikus, ja seda preemia arvestuse juures ära kasutada. Suurim raskus seisab aga tuleviku pangaprotsendi äramääramises. Kahtlemata oleneb kasust osavõtuta kindlustuste läbiviimine üksikute maade ökonomiliste olude stabiilsusest. Maadel, kus pangaprotsent muutuv (eriti peale sõda), oleks mõtetu rääkida kasust osavõtuta kindlustustest.

Dr. Altenburger (Ungari) väitis kongressil, et tema igal juhul pooldab kasust osavõtuga kindlustusi, vaatamata sellele, et tema kodumaal kasust osavõtuta kindlustused on ülekaalus. Põhjus on puhtpraktiline: Elukindlustusleping on pikaajaline ja on täieline vastuolu muutuvatele olukordadele vastavalt ette välja arvata kindlasummaline preemia.

Kasust osavõtuga kindlustuste kaaluvamaks paremuseks on as-

jaolu, et kindlustusmaksude suurus on võimalik reguleerida õiglasemalt. Ka kergendab preemia alanemine tulevikus kindlustuste jõushoidmist. Statistika näitab, et kasust osavõtuga kindlustuste juures storno protsent on märksa väiksem. Ka kasust osavõtuga kindlustuste juures on võimalik seda saavutada, et kindlustus surma juhul suurimat kaitset pakuks, näiteks tarvitades dividendi ühekordse preemiana uue lisakindlustuse ostmiseks. Sellega kõrgeneb märksa kindlustussumma.

Kõikides reformettepanekutes, mis esitati kongressile selles küsimuses, on paratamatult arvestatud kasude tekkimise võimalust. Tunneb, et tulevikus kesktee kõige otstarbekohasemaks osutub ja nimelt tegelikkudele olukordadele vastav preemia, mis oleks madalam kui praegune kasust osavõtuga kindlustuste oma, kuid selle eest ka pärastiste madalamate dividendidega, nagu see praegu juba Ameerikas läbi viidud.

Edasi puudutati küsimust:

Millistel põhjustel on segakindlustus rohkem poolehoidu leidnud kui surmajuhu kindlustus ja mida teha otstarbekohaste kindlustusviiside soodustamiseks?

Ülevaade sellest küsimusest on antud juba eelmises „Eesti Kindlustuse“ numbris. Segakindlustuse levimise põhjuseks on kahtlemata selle kindlustusviisi otstarbekohasus: ühest küljest omaste kaitse ja teisest küljest kapi-

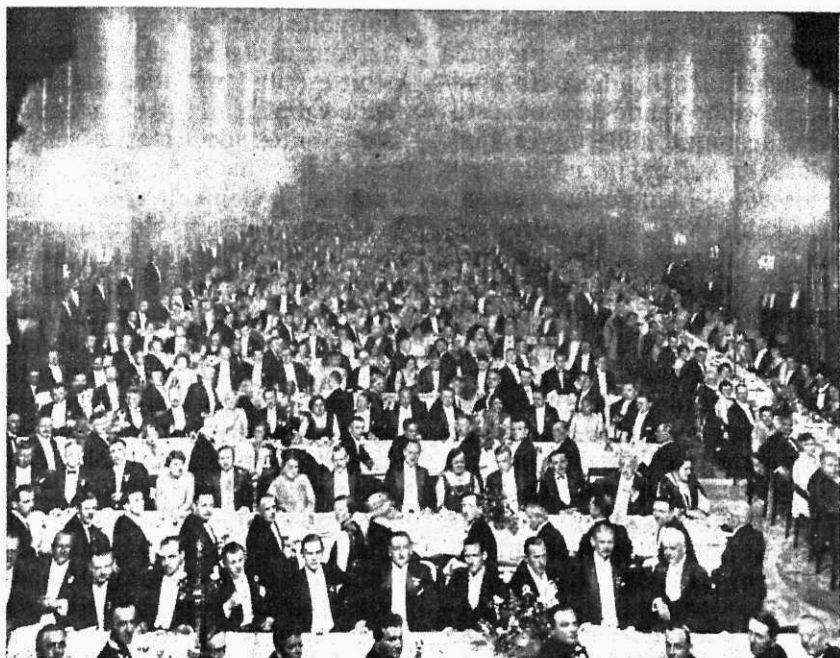

talikogumine. Kindlustussumma väljamaksmine ei tohi aga sündida liiga noores eas.

Ühtlasi toonitati, et kindlustuseltsid peavad õigeid ja otstarbekohaseid kindlustusviise eriti pro-

mis oleks raske edasi anda käesoleva ajakirja veergudel.

Kokkuvõttes tuleb tähendada, et vaated olid mõnes küsimuses õige lahkuminevad, mis tingitud autorite subjektiivsest maitsest

Stokholmi linnavolikogu poolt kongressi auks antud bankett linnavalit-
suse hoone kuldses saalis.

pageerima. Esitaja kohus on igal erijuhul soovitada kindlustatava perekondlikule ja majanduslikule olukorrale vastavalt sobivat kindlustusviisi.

Mis puutub teistesse kongressil käsitletud küsimustesse (riisikoprobleem jne.), siis viiks nende käsitlemine siin liiga tehnilistesse ja teaduslikesse üksikasjadesse,

kui ka üksikute riikide erinevatest ajaloolistest, poliitilistest ja majanduslikest olukordadest.

Punase niidina läbistus aga kongressi töödest ja diskussioonist teaduslike põhimõtete ja tegeliku elu kooskõlastamise vajadus, mis üldse on eriti iseloomustav praegusele praktilisele ajajärgule.

E. Brüller.

Milliseid võistlusvõtteid ei tohi kasutada.

Vaadeldes kindlustust kui äri-tehingut, peame ära märkima nii mõnedki selle ala iseäraldused. Harilikku äritehingu juures saab n. n. ostja suuremalt jaolt kauba kohe kätte ning temal on ostu momendil võimalus järele proovida ostetava kauba headust. Ka kindlustust võib vaadelda kui ostumüügi tehingut, mille juures kindlustusselts kui müüja müüb kindlustusevõtjale kindlustuse, et juhtuva kahju või mõne teise momendi saabumise puhul tasutaks kahju või kokkulepitud kindel summa. Siin ei ole aga ostjal, s. o. kindlustusevõtjal võimalust kohe kauba headust järele proovida, vaid müüja, s. o. kindlustusselts annab selle alles kunagi ettenägemata tulevikus kindlustusevõtjale üle, välja makstes kindlustuslepingus ettenähtud juhtudel, mille saabumise moment ette teadmata, kahjutasu. Kindlustusäri vastu peab ostjaskonnal olema seega suurem usaldus kui mõne teise äri liigi vastu, kustalonkohe võimalus ostetavat kaupa järele proovida ja kätte saada. Ostes pankroti äärel seisvast poest kohe ära viidavat head kaupa ei riskeeri ostja millegagi, lunastades aga nõrgal jalal seisva kindlustusseltsi poliisi, riskeerib kindlustusevõtja tulevikus juhtuva kahju puhul ilma jääda kahjutasust.

Seega näeme, kui vajalik on kindlustusseltsidel võita ja alal hoida laialdast usaldust, ning sel-

lest seisukohast välja minnes tuleb pidada lubamatuiks kõiki võistlusvõtteid, mis kõigutavad usaldust üksikute kindlustusseltside või kogu kindlustusala vastu. Kui näiteks seltside esitajad vastastikku väidavad, et vastaspoole poolt esitatud selts ei tasu korralikult kahjusid, ei tee ta sellega kahju mitte üksi teatud seltsile, vaid kogu kindlustusallasjale, kuna harilikult kodanikult ei saa nõuda kindlustusala põhjalikku tundmist ning selletõttu võib temas iga kahtlustus tekitada umbusaldust kogu kindlustusala vastu. Millist kahju aga säärasel viisil kandidaadis tekitatud umbusaldus tähendab näiteks elukindlustuslepingu sõlmimise juures, teab iga esitaja. Kandidaat ei sõlmi lihtsalt lepingut ühegi seltsiga.

Niisama halvasti mõjuvad kõik teised kahtlustused võistlejate aadressil. Üks esindaja katsus näiteks lüüa oma võistlejat sellega, et juhtis tähelepanu suurele kahjusummale, mida võistleja selts eelmisel aastal välja oli maksnud, muidugi tagamõttega lasta paista võistlejat selle läbi nõrgestatuna. Milline on aga selle sama esindaja seisukord järgmisel aastal, kui tema poolt esindatud selts peaks samuti suuri kahjusid välja maksma (mis kindlustusalal sugugi võimatu asi pole) ning kui võistleja esindaja temale siis sama mõõdupuuga tagasi mõõdab. Õige esindaja poleks aga tohtinud võistleja suurt kahjusummat kahtlustamiseks ära kasutada, vaid hoopis vastuoksa, suurt kahju-

summat tarvitama tõenduseks, kuidas kindlustusseltsid edasi-kindlustuse abil suudavad ilma vapustusega suuri summasid välja maksta.

Kui kindlustusseltside esindajad pilluvad kergel käel kahtlustusi oma võistlejate aadressil, kõigutavad nad sellega usaldust kogu kindlustusasjanduse vastu ning saevad oksa, millel nad ise istuvad. Talitades aga korrektset ja kaugelennägelikult, tuleb igal

korralikul esindajal mitte üksi hoiduda kahtlustamistest, vaid neid igalpoolt tagasi tõrjuda, vaatamata sellele, millise seltsi aadressil kahtlustused lendulastud.

Astudes üksmeelselt välja kindlustustegevuse hea nime eest, võidame sellega poolehoidu mitte üksi oma seltsile, vaid kogu kindlustusasjandusele.

Riskide tagasilükkamisest.

Kuigi iga kindlustusseltsi püüdeks on oma portfelli võimalikult laiendada, ei saa seltsid puhtpraktilistel põhjustel kõiki pakutavaid riskisid siiski vastu võtta. Kindlustusseltsi kui puhtmajandusliku ettevõtte tegevus põhjeneb kindlatel kalkulatsioonidel ning on olemas terve rida riske, mis oma eriliste omaduste tõttu ei mahu nende kalkulatsioonide raamidesse. Õige kindlustustegevus eeldab kahjude tasumist, mille tekkimise moment kindlustuslepingu sõlmimise ajal on ette teadmata. Seega ei kuulu vastuvõtmisele kõige pealt riskid, mille juures on kartu, et nende omanikud võivad kahju tekkimisele teadlikult kaasa aidata. Siia liiki kuuluvad majanduslikkusesse raskustesse sattunud isikute varandused, varandused, mis kaotanud oma otstarbe, ettevõtted, mis pole rajatud õigetele majanduslikkudele põhimõtetele (n.-n.

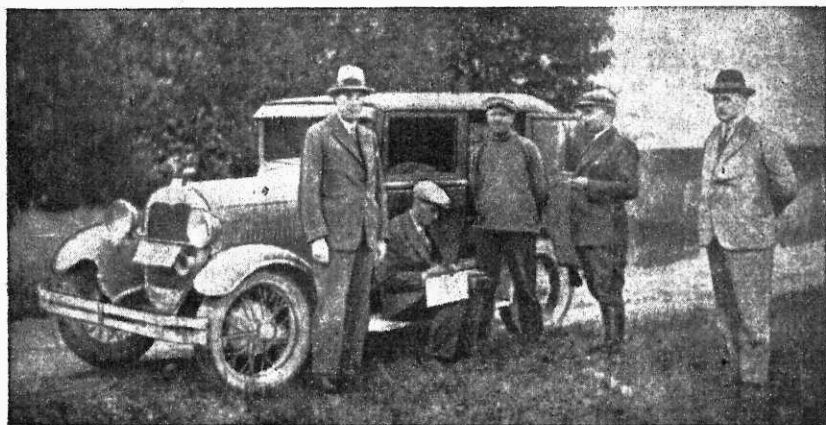
„vesivõsud“), üle tegeliku väärtuse kindlustatud varandused, elukindlustuse alal tervislikult nõrgad kandidaadid jne. Vastuvõetavaiks ei osutu ka riskid, mis asuvad erilisel tulekardetavas seisukorras, nagu halvasti ehitatud, tööstud, korratute tuleasemetega elamud jne. Samuti ei ole vastuvõetavad riskid, mille eest saadav preemia on võistluse tõttu või mõnel muul põhjusel liiga madalale aetud, mis ei vasta vastava varanduse liigi kardetavusele. Sellesse liiki kuuluvad praegusel ajal peamiselt mitmesugused tööstud.

Ei hooli mõni selts neist kaalutlustest ja võtab ülaltoodud kategooriatesse kantud riskid siiski vastu, on kahjud paratamatud. Kindlustusseltside ülesanne on tāsuda ainult ehtsaid kahjusid, s. o. sääraseid, mille tekkimismoment on ette teadmata, samuti on

seltside preemiad säärasele kahjudele vastavalt väljaarvutatud ning neist ei jatku kahjude katteks, mis tekitatud teadlikult või jämeda hooletuse läbi. Tahetakse aga kindlustuse läbi mitmesuguseid kõrvalisi sihtsidsid taotella,

saadava provisjoni seisukohalt hinnata. Seltsi üldine edu ja halbadest riskidest hoidumise kaudu saavutatud majanduslik stabiilsus soodustavad iga esindaja tegevust ning selle läbi saavutatud tulud ületavad mitmekordselt vas-

Sügispilte maalt.

Elukindlustuslepingu sõlmimine põlluveerul.

Paremal ääres juhatause liige prof. P. Köpp.

nagu saneerida maksujõuetuks jäänud majapidamisi, likvideerida omanikkudele soodsalt viisil „vesivõsusid“ jne., on iga kindlustusettevõtte kohuseks säärasele kuritahtlike kavatsuste läbiviimisele takistusi teha.

Saame aru, et riski tagasilükkamine ei ole ühelegi esindajale meeldiv asi, kuid ülaltoodud kaalutlustel tuleb seda mõnigi kord paratamatult teha. Usume aga, et ükski õige esindaja ei saa olla nii lühinägelik ja igat riski ainult

tuvõtmata riskide pealt saamata jäänud provisjoni.

Seltsi, esindaja ja kogu kindlustusevõtjate pere ühistes huvides on luua seltsile kvaliteedilt kõrge kindlustuste portfelli, mida saavutatakse hea valiku ning halbadest riskidest väljatõrjumise teel. Säärane valitud portfelli võimaldab pakkuda soodustusi, mille läbi suurenevad nii seltsi kui ka iga esindaja läbikäigud, kindlustusevõtjad saavad aga kõigi võimalikkude paremuste osaliseks.

Elukindlustus Rootsis.

Käesolevat aastat, mil möödus 75 aastat esimese Rootsi elukindlustusseltsi „Skandia“ asutamisest, võib lugeda terve Rootsi elukindlustustegevuse juubeliaastaks. Tähendatud aja vältel on elukindlustus Rootsisis suurejooneliselt arenenud, milleks kahtlemata on kaasa aidanud kõrge kultuuriline tasapind, majanduslik jõukus ja puutumatus sõdadest.

Rootsi elukindlustustegevust iseloomustavad järgmised arvud: 6 miljonist elanikust oli 1928. a. lõpul kindlustatud 2 miljonit, sellega $\frac{1}{3}$ tervest rahvast, kindlustuste kogusummaga 4,1 miljardi Rootsi krooni (Rootsi kroon on peaaegu võrdne Eesti krooniga). 1928. aastal sõlmiti uusi kindlustusi 404 milj. kr. suuruses, sama aasta preemiasaak oli 128 milj. kr. ja preemiatagavarade kogusumma aasta lõpul 1 miljard krooni. Arvates siia juurde veel teised tagavarafondid, tõuseb Rootsi kindlustusseltside kapitalide kogusumma 1,1 miljardi kroonini, mille tõttu kapitali paigutus elukindlustusesse seal tähtsa koha omab teiste kapitali paigutusallikate kõrval. Võrdluseks võib tähendada, et viimane summa on kümme korda suurem Eesti riigi eelarvest.

Elukindlustusalal töötavad praegu Rootsisis 18 kindlustusseltsi, neist suuremad „Thule“ (kindlustuste kogusumma 1929. a. lõpul 708 milj. krooni), „Svenska Lif“, „Trygg“, „Svea“ ja „Skandia“.

Suurem osa elukindlustusi sõl-

mitakse Rootsisis ilma arstilise ülevaatuseta, kuni 1923. aastani tarvitati säärase kindlustuste juures kaheaastast karentsi ehk ooteaega. Praegu on võimalik sõlmida kindlustusi ilma ooteajata (s. o. seltsi vastutus algab kohe täies summas) kindlustatavale, kelle vanus alla 50 aasta ja kelle kindlustussumma ei ületa 10.000 krooni. Viimane reform on palju kaasa aidanud elukindlustuse arenguks, eriti viimastel aastatel.

Eriti tagajärjerikas on olnud Rootsi kindlustusseltside vaheline koostöö, mis avaldub agentide tegevuse reguleerimises, ühisreformide läbiviimises ja ühiste põhimõtete järele töötamises. Näiteks: töötavad kõik Rootsi elukindlustusseltsid ühiste suremustabelite alusel ja ühiste preemiatariifidega.

Elukindlustus peab olema rajatud tervetele ja loomulikkudele põhimõtetele, selleks, et pakkuda publikumile kõige soliidsemaid, otstarbekohasemaid ja ühtlasi kõige odavamaid kindlustusi — ütleb tuntud Rootsi kindlustustegelane ja Stokholmi kindlustuskongressi president Sven Palme. Õnnelikul viisil on see Rootsisis niimoodi olnud. Kindlustusseltside asutamisel ja ka pärastpoole on käidud soliidsete põhimõtete järele. On rikkalikult kogutud kogemusi ja tutvutud välismaa kindlustusoludega. Kuigi võistlus Rootsisis tugev ja elav, on see siiski rajatud tervetele põhimõtetele ja selle tõttu palju kaasa aidanud elukindlustuse arengule.

On sageli olnud juhtusid, kus seltsid, vaatamata konkurentsile, on ühiselt väljaastunud elukindlustusalal ilmnenud pahede kõrvaldamiseks.

Töotahe, terved põhimõtted ja soliidne konkurents on iseloomustuseks Rootsi kindlustustegevusele ja võib eeskujuks olla teistele.
E. B.

August Mägi †

15. aug. hommikul suri ootamatult südamerabandusse meie

seltsi Võru osakonna asjaajaja August Mägi.

August Mägi sündis 19. detsembril 1893. a. Kasaritsa vallas talupidaja pojana. Hariduse sai Võru linnakoolis.

Töötas mitmel pool ärialal ning asus Võru osakonna asjaajaja kohale jaanuari kuus 1929. a.

Peale oma otsekoheste tegevuste võttis kadunu osa veel kaitseliidu ja tuletõrje tegevusest ning oli mõni aasta tagasi „Kandle“ seltsi eestseisuses.

Kahju noorest elujõulisest töömehes!

Mitmesugused teated.

NII ÕNNESTUB TEIL.

Abraham Lincoln on annud ühe hea nõu, mis elukindlustusagendilegi on kahtlemata õige tähtis. Ta ütleb: „Kui kavatsete kedagi võita oma mõtte pooldajaks, siis püüdke teda enne kõike veenda, et olete tema tõeline sõber. See on kui tilk mett, mis valgub tema südamesse. Ja kui olete teda suutnud selles veenda, siis saate teie suurema vaevata teda tunnustama oma asja väär-

tust, muidugi kui ajate õiget asja.

Aga kui te, hoopis selle vastu, suhtute üleemeelselt tema arvamuse ja püüate temale ette kirjutada, mis ta peab tegema, mis arvama, siis tõmbub ta endasse ja suleb kõik teed oma südamesse ja tõekspidedesse. Sel juhul ei suuda te — olgu teie asi ükskõik kui hea — kõige paremategi tõendistega muuta tema otsust ja kutsuda kaasa tulema oma asjale.

„Keskinäisyys“.

TEIE ÜTLETE,

et elukindlustusel ei ole mingisugust tähtsust! —

Teie meelest on aga väärtus sellel, et suudate elatada oma naist, tahate isegi tema eest hoolitseda nii kaua kui vähegi võimalik.

Teie meelest on tähtis seegi, et võite anda korraliku kasvatuse oma lastele.

Te hindate väärikalt sedagi, et naised peale meeste surma tuleksid toime ilma vaestemajja minemata.

Teie meelest on tähtis ka see, et leskedele ja vaeslapsile jääks vähemalt väikegi sissetulek, mis kaitseks neid kõige suurema puuduse eest.

Kindlasti peate tähtsaks sedagi, et võite kindlustada aineliselt oma vanaduspäevi.

Aga siis ei või teie ka öelda, et elukindlustusel ei ole mingisugust tähtsust. Sest just elukindlustus annab kõik eelmainitud hüved. *J. A. Stevenson.*

MILLISES JÄRJEKORRAS?

On kahesuguseid mehi. Sääraseid, kes ütlevad: „mina ja mu naine“ ja jälle teisi, kes ütlevad: „mu naine ja mina“. Viimased kindlustavad elu naise tuleviku kindlustamiseks. Kuid neid, kes enne kõike enesele mõtlevad, on hoopis raske kindlustada.

„Keskinäisyys“.

IMESTUTE,

kui ütlen, et vajame uut sõda. Ei mitte sõda välisriikide vastu, vaid sõda vaenlaste vastu omal

maal. Sõda vaesuse, vaenluse, joomise, himude ja rumaluse vastu. Need hävitavad inimliku elu ja inimliku õnne. Me vajame sõda julguse, vastupidavuse, andumise ja ohverdumistahte tõstmiseks. *Lloyd George.*

Pudemeid.

S u r m.

Maakeral elab kogusummas 1.600 miljonit inimest.

Keskmine eluiga on 33 aastat.

Aastas sureb ligikaudu 50 miljonit inimest.

Igal nädalal sureb 900.000 inimest.

Igas tunnis 5300 inimest.

Iga minuti kohta teeb see umbes 90 surmajuhtumit.

Iga teine sekund sureb 3 inimest.

Eelolevate ridade lugemise ajal on umbes 30 inimest läinud igavikku. „Keskinäisyys“.

Õ n n e t u m e e s.

Noor abielunaine: „Ütle armas, mis ma saan, kui iga päev keedan sulle säärase lõuna?“

Noor abielumees: „Elukindlustussumma enne aasta lõppu.“ „Keskinäisyys.“

Ä r g e t e h k e s a m a v i g a !

Mõnedel inimestel ebaõnnestub oma alal sellepärast, et nemad oodates elevandi laskmise võimlust, häbenevad end harjutada roti laskmiseks.

„Hartford Times“.

Loodus hoolitseb taimede kasvu eest.

„Keskinäisyys“.

*Noored inimestaimed võivad kasvada ja
tugevneda oma tulevase kutse jaoks elu-
kindlustusmeeste töö kaitse all.*

Toimetus: Tartu, Suurturg 10.

Väljaandja: Kindlustusselts „Eesti“.

Vastutav toimetaja: J. Nirk.